

MINDSZENT-SZEGVÁR

ÉS VIDÉKE.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL

Weisz Ignác nyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.

HIRDETÉSEKET

nyilttéri közleményeket a kiadó hivatal jutányos árral elvett kösöl.

Azok a tanítók.

Községi képviselőtestületünk a mult csütörtökön rendes havi közgyűlését tartotta. Szőnyegre került az iskolák államosításának ügye is. A képviselőtestület egyik tagjától — ki különben politikai vezérszerepet játszik — ez alkalommal is kitért azon rég táplált s minden alkalommal kifejezésre jutni szokott düh, melylyel a helybeli tantestület ellen viseltetik. Mit akar a t. képviselő ur? Azon czimen, mert államosítják iskoláink, el akarja venni a földet, melyet pedig tanítóink törzsfüzetésként jogosan élveznek. Ez idő szerint iskoláink még nem államiak. Hogy egyáltalán államiakká lesznek-e, azt csak reméljük, de nem tudjuk; hogy mikor lesznek államivá, csak kombináljuk még, de nem tudjuk. Hát mi vezette a képviselő urat e tulságosan kifejtett ügybuzgalmában?

Talán a község érdeke?

Ezt alig képzelhetjük, mert a hang és a modor, melyel az ügy a zöld asztalra hengerítettett, inkább a tanítók elleni gyűlölet színezetét viselte magán, mint a község előmozdításának érdekét.

Kedvencz eszméje még a képviselő urnak azon be nem bizonyítható — mert nyoma sehol sincs — s benne megrögzött dolog is, mintha tanítóink a községet kétszer zsarolták volna meg a hittan tanítása czimén.

Csak egy tétel bizonyítható be s ez az, hogy tanítóink személyenkint harmincz forint tiszteletdíjat kapnak a hittan tanításért a községtől.

Legyünk igazságosak! Lapunkat felekezeti elfogultságról senki sem vádolhatja, mert ily vádra még alkalmat nem adtunk, e cikk során sem adunk s a jövőben sem fogunk adni. De akkor, mikor valaki uton utszélen kirohanást intéz a tiszteletet érdemlő tantestületünk ellen, midőn valaki annyi pikantériával hányja szemére tanítóinknak a hittan tanításért jó kiérdemelt harmincz forintot, — miként azt az illető képviselő ur teszi — akkor engedelmet kérünk, joggal szólítjuk fel a képviselő urat, számítsa ki, mi féle arány van azon pénzösszeg közt, mit kilencz tanító élvez a hittanításért s azon összeg közt, melyel a község az izraelita hitközség hittan tanítóját honorálja?

Ha a rugókat kutatjuk, mik a képviselő urnak a tanítók elleni sürű kirohanását irányítják, különös és silány okra akadunk.

Az nem lehet oka ellenszenvének, hogy tanítóink tulságosan volnának fizetve, tehát ezért nem fészkelhetette meg magát szívében az irigység, ő legjobban tudja,

hogy egy gőzmalmi molnárnak — valószínűleg több — de mindenesetre van annyi fizetése, mint egy tanítónak, dacára annak, hogy a kettő közti értelmi különbség Julius Cézárt, meg a kalapos inast juttatja eszünkbe.

Az sem lehet félszeg kitörésének rugója, mintha tantestületünk nem állna hivatásának magaslatán, de ha mégis ezen aggodalom nyugtalanítaná bensőjét, úgy fáradjon el egyszer az évi vizsgákra s laikus észszel is belátandja, hogy még se oly fekete az ördög, minőnek festik s minőnek némelyek képzelik.

Vagy talán a politika terén fejtenek ki lelkes agitációt, mi szálka a képviselő ur szemében?

Dehogy! Sokkal okosabbak, minthogy ily háládatlan szerepre vállalkoznának, mindössze is semleges szemlélői a képviselő ur politikai ruganyos lejtéseinek.

Tanítóink a szó szoros értelmében a nemzet s Mindszent hű napszámosai; hivatásuknak élnek a szó legnemesebb értelmében; józanok; a béke apostolai; a mindszenti sársadalom keresett tagjai.

Hát mikor érünk Rhódushoz? hol tánczolunk? Igen! már oda értünk, mert ha a fentebb elsorolt rugók egyike sem mozgatja a képviselő urat a tanító hecobon, akkor nem lehet más oka, mint az, — bocsánat a kifejezésért — hogy tanítóink nem huznak a képviselő urral egy politikai sztrángon.

Még a legtudósabb, legigazságosabb s legbölcsebb férfura is nagy baj s csak ellenszenvet gerjeszt maga ellen, ha olyanak képzel magát embertársai közt, mint a Rhódusi szobor lámpa gyujtogatója, ki azt hitte magáról, hogy ő világit a tengerre.

Községi ügyek.

Községi közgyűlés

Mindszent község képviselő-testülete f. hó 5-én tartotta meg ez évben első rendes közgyűlését, melyen a tagok nagy számban jelentek meg.

Hozzá vagyunk ugyan szokva a viharos közgyűlésekhez, de a mostani e nemben is ritkította párját. Nem is találnánk semmi csodálni valót sem, a személyes sértegetésig fajult heves szóviták, ha ez, valamely a községre nézve fontos érdekel bíró tárgy megvitatása idézte volna elő, de az alapját — mint legtöbbször — ennek is Haász Juda kedvelt vesszőparipája: a tanítók ellen intézett heves támadás képezte.

Később ugyancsak Haász ur a vitát minden alapos indok nélkül az országos politikai

térre terelte, mely a vitát csak még inkább elmergesítette.

Nem hallgathatjuk el — a legjobb akarattal sem — hogy Wimmer Károly képviselő ur szintén nagyban hozzájárult heves, az egész országgyűlési ellenséket mélyen sértő politikai kijelentésével ahhoz, hogy Haász részéről még hevesebb választ provokáljon.

A közgyűlés első tárgya volt: Birói jelentés az elmúlt 1898. évről. Az ebből eredő vitát a következőkben ismertetjük.

Haász Juda hivatkozván a mult közgyűlés elé a tanítói földek kérdésében tett indítványára, kifogásolja, hogy az most, dacára az akkor hozott határozatnak, niucs tárgvsorozatba véve, de ő kívánja ezen ügy tárgyalását. Azt akarja ugyanis, hogy miután az iskolák államosítva vannak, vegyék el a tanítóktól a földet és azokat a község árverés útján adja ki hasznosbérbe.

Hasztalan magyarázták többen, hogy az államosítás még nincs jóváhagyva, hasztalan hozta fel Wimmer Károly iskolaszéki elnök, hogy sőt a szokott államségely is megjött, hasztalan beszélték el többen, meggyőző érveket hozva fel, hogy ezt az ügyet tárgyalni még ma időszerűtlen, Haász nem tájékozott, de sőt ennek kapcsán tiltakoztak is többen is, (biz ez furcsa következtetés), hogy miután ex lex állapot van, a tanítóknak a közsépenz fizetését sem kell kiadni. A kormány az államségely ily gyors beküldésével azt akarja elérni, hogy a község csak fizessen — és ez alkalommal a kormány ellen több heves kifakadást engedett meg magának.

Wimmer Károly helyteleníti, hogy a községi közgyűlés politikai kérdésekkel foglalkozzon, de kötelességének ismeri, hogy az itt a kormány és kormánypárt ellen elhangzott támadásokra reflektáljon. Szerinte a mai sajnálatos állapotnak csak az ellenzék az oka, akik ordítanak és viselkedésük abszurdum. Minden komoly munkát a törvényhozásban tisztességtelen eljárásukkal lehetetlenné tesznek. Ő tisztelt mindenkinek a politikai véleményét és elvek melletti küzdelmet is jogosultnak tartja, míg az a tisztesség korlátain belül marad, de az ellenzék eljárását menthetetlennek tartja.

Haász kijelenti, hogy nem tartja illőnek, hogy egy művelt ember így beszéljen, ámde azért nem csodálkozik, mert Wimmer mindig a husos fazék mellett szeretett lenni. Neki tehát így kell beszélni.

Wimmer visszatartja a „husos fazék” kifejezést. Felhív mindenkit arra, hogy jelentse ki, tudja-e valaki ő róla azt, hogy politikai elveit, vagy működését valaha áruba bocsájtotta volna, vagy anyagi haszonért e téren dolgozott volna. Ezt magáról Haász joggal bizonyára nem mondhatja el.

Még több heves kifakadás után ez a kínos politikai es személyes haros véget ért és Haász továbbra is a mellett van, hogy indítványa tárgyalassék.

Korom Gáspár időelöttinek tartja az ügy tárgyalását. Miután nem állunk szemben bevégtett tényekkel, itt ítélkezni nem lehet, de bármiként állana is ez ügy, a tanítóktól a bevégtett földjeiket csak úgy egyszerűen elvenni nem lehet.

Haász azt mondja, hogy neki hiába eszavargatja ezt a dolgot bárki is, neki van igaza. A község vagyonát nem hagyja elmagyarázgatni. A tanító olyan, mint a talhatatlan pap-

szák, még 10 évig is használnák tovább jogtalanul, ha ő nem fessegetné.

Tóth Dezsa már rég figyelemmel kíséri Haász beszédjét és úgy tapasztalja, hogy őt a tanítók elleni ellenszenv, sőt gyűlölet vezeti. Mindenkor elrántja a tanítókat. Most erre se jog, se idő, se alkalom nincs.

Gyovai Bernát a még többen Haász hívei közül mind arra az álláspontra helyezkednek, hogy ez ügy most ne tárgyalassék.

Haász Tóth Dezsőnek válaszolva kijelenti, hogy az ő ellenszenv a tanítókkal szemben a község érdekéből származik. A tanítók ahol csak lehet, huzzák a községet. Kell-e több, mint az, hogy a hitoktatásért kétszer hagyják magukat fizetni. Az olyan emberek, kik képelek egy és ugyanegy dologért magukat kétszer is megfizettetni, nem érdemelnek más bánásmódot.

Korom Gáspár a tanítókat védeni akarván, elég helytelenül azt hozza fel, hogy a csidó papnak a község szintén fizet — (de nem kétszer!) — A kétszeri fizetés vádját kellett volna csáfolni, nem pedig ismert, de törvényes alapon nyugvó tény felhozásával a vitát még jobban elmérgesíteni.

Végre szavazás alá bocsájtott azon kérdés, hogy a tanítók földilletményének kérdése tárgyalassék-e. A jelen volt 30 képviselő közül csak 3 szavazott Haászra.

A másodiknak tárgyalatott Csongrádvármegye törvényhatóságának a község szervezeti szabályrendeletére hozott határozata.

A törvényhatóság a szervezeti szabályrendeletet azért nem hagyhatja jóvá, mert kifogásolja azt a tételt, melyben sz van mondva, hogy a váltáságpénztár tőkepénzeit egy és mindenkorra a mindszei takarékpénztárban rendeli elhelyeztetni. Ezt, miután törvényellenes, jóvá nem hagyhatja.

Nem tartja továbbá észszerűnek a törvényhatóság a két pénztárnoki állást, hanem helyesebbnek tartaná, ha egy pénztárnok és egy ellenőr lenne. Felhívja tehát a törvényhatóságot a községet, hogy újból vegye tárgyalás alá és a kifogásolt pontokat vegye figyelembe.

Pap Akos főjegyző a módosítási javaslat elkészítésére egy bizottság kiküldését kéri.

Diamant Manó nem tartja szükségesnek a bizottság kiküldését, mivel csak két pont módosítandó. A bizottságok működése többnyire nagyon sok időt vesznek igénybe. E tárgy megvitatása és a kellő módosítás keresztül vitele még megtörténhet most.

Schönfeld Márton szerinte a bizottság kiküldése nem szükséges. Ami az ellenőri állás rendszeresítését illeti, ő ellene van, hanem maradjon meg a két pénztárnok.

Diamant Manó elfogadja Schönfeld indítványát. Ami pedig a tőkepénzeket illeti, az

erre vonatkozó pont akként módosíttassék, hogy — miután ez felel meg a törvényeknek, a képviselő testület évről-évre fog a tőkepénzek elhelyezéséről gondoskodni.

Adatok Csongrádvármegye monografiájából

Lagunk egy barátjának közbenjárása folytán azon megtisztelő szerencsében részesültünk, minél fogva Zsilinszky államtitkár ur megengedte, hogy az általa nagy tudással megírt megyénk monografiájából egyes bennünket érdeklő mozzanatot lapunkban közölhetünk.

A mai számunkban azon feliratot hozunk főbb vonásaiban, melyet Csongrádvármegye II. József császárhoz intézett s melyben a pragmatika sanctio pontjainak betartására hívja fel a fejedelmet s főleg a német nyelv behozatala ellen tiltakozik.

Tudjuk, hogy II. József intézkedéseivel mintegy másfél századdal megelőzte korát, reform terveit kora fel nem fogta, maga a császár hajlíthatlan természetű, feltételeiben a macacsság állhatatos természetű ember volt, uralkodását a felforgatás szelleme jellemzi, miért is nem a népszerű uralkodók közé számítja a történelem.

Csongrád megye felirata érdekes, mert visszatükrözi a szívós hazafiasságot és példányoszerű ama bátorságot, s nyílt sisak, melylyel leplezetlen szavakkal járul kemény természetű uralkodója ele.

A felterjesztés főbb vonásaiban így hangzik:

Felséges Urunk! Nem találunk szavakat, melyekkel felségednek az eddigi hivatalos latin nyelv helyébe rendelt német nyelv behozatala miatti fájdalmunkat kifejezhetnők. Nem találunk szavakat különösen a feletti fájdalmunknak, hogy Felséged e rendeletben előre kijelenteni méltóztatott, hogy az ellen netán intézkedő felterjesztések által sem lesz hajlandó elhatározását megváltoztatni.

Felséged dicső uralkodásától fogva nem egy, hanem több tanúbizonyosságot méltóztatott tenni arról, hogy a felséged kormányzására bízott népeket erényrel és saját példaadásával óhajtja kormányozni: mivel pedig sem erény igazságosság nélkül, sem igazságosság erény nélkül nem létezhet, abban bizunk, hogy Felséged elhatározásával szemben hazánk törvényeiből s a népjogól indokainkat felhozunk, hocsánatot remélünk azon szólsái szabadságért,

melyet Felséged a helyt. tanács utján kibocsátott, 1784. é. mart. 18-án 5541. sz. a. kelt rendelet alapján minden oly egyeseknek megengedni méltóztatott, akik az állam javát keresik.

A szentírás arról tanuskodik, hogy a babyloni nyelvzavar előtt csak egy nyelv létezett; ugyanazon szent írás szerint a teremtő a babyloni nyelvzavar után minden egyes nemzetnek külön nyelvet adott: miből következik, hogy a magyar nemzet is, nyelvét isteni rendelet folytán kapta.

Igaz ugyan, hogy a magyar nemzet nyelvét hivatalos ügyekben nem mindig használták, de azt sem lehet tagadni, hogy e nyelv hivatalos minőségben is érvényben volt s mai napig is használtatik.

Azonban valóban nem az összes ténykedéseknél s nem mindenütt használtatott a nemzeti nyelv, hanem a latin nyelv, melyet holt nyelvnek neveztek. De van e valamely műveltebb nép Európában, amely abban az időben, mikor a magyar nemzet a kereszténységet elfogadván, kormányát rendezni, törvényeket alkotni s azokat írásba foglalni kezdte, saját nemzeti nyelvét összes ténykedéseiben alkalmazta volna? Tekintsünk vissza azon idők állami okirataira, tárgyalásokra, békekötésekre s fontosabb ügyekre, melyek királyok, fejedelmek s más népek közt folyamatban voltak s látni fogjuk, hogy azok mind latin nyelven voltak megírva, úgy, hogy alig szorul bizonyításra, hogy a latin nyelv Európa összes rendezettebb népeinél előbb volt használatban, sőt általánosan használtatott.

Ennélfogva magyar őseink ugyanazon akkor virágzó nyelvet felkarolván, hogy annál alkalmasabbak legyenek hivatal viselésére, minden erejükből igyekeztek azt úgy elajátítani, mint ha azzal születtek volna.

Miután ez a nyelv e nemzetnél így meghonosodott, a szokás azt hozta magával, hogy a közügyek nagyobb részt latin nyelven tárgyalattak, a törvények e nyelven szerkesztettek, az összes adományok és egyéb szabadalmak és nyelven adattak ki, sőt orsz. törvényekkel is, nevezetesen az 1608. évi 9-ik és 1647. é. 122-ik t.-cz. állapított meg, hogy fentiek s kir. levelek a régi idők óta megtartott szokás és szabály szerint a m. kir. udvari kancellária által e nyelven bocsáttassanak ki. Ebből világos, hogy a latin nyelv ez országban kezdettől fogva törvényben és szokásban mintegy gyökeredzik. A mellet szól a pragmatika sanctio és Felséged részéről az ország karainak és rendjeinek az országlás megkezdésekor tett azon biztosítása, hogy az ország összes jogait és régi szabadságait meg fogja hagyni.

Az ország régi szokásainak megtartása

TÁRCZA.

A „Mindszent-Szegvár és Vidék” eredeti tárcája.

A tolvaj.

(Megtörtént.)

Egyik budapesti templom előtt sok ember bámulja jövet-menét az esküvő párokat s a kíváncsiak csoportjában legtöbb mindig az eladó leány, aki álmodozva nézi a menyasszony ruháját, meg a fürtjei közt csillogó mirtuszkoszorút, szellem járását, minden mozdulatát, hogy ő is ilyen szép és bátor lehessen esztendőre vagy kettőre.

A minap is áldogált ott szegényes, kopott ruhában egy fiatal leány, akik körülötte voltak észrevették nagy nyugtalanságát s könnyet is láttak feketé szemében, amikor a legfényesebb nászmenet robogott a templom elé.

A vőlegény kocsija jár legelül s amikor be akart fordulni a rácsos kapun, az a szomorú szép leány fájdalmas sikoltással vetette magát a lovak elé. A vőlegény kidugta fejét az ablakon s izgatottan kiáltott a közeledő rendőrnök: „Megőrült! . . . Vezesse el! . . . Tolvaj! Most csesztették ki a börtönből!”

A mikor ezeket az utolsó szavakat hallotta a leány, egy tigris iramodásával szökött a kocsi felé, de áig, hogy talpra állott, lero-gyott megint a földre. A rendőr fölemelte s elvezette a kapitánysághoz, mialatt a vőlegény

hintója betért a templom udvarára. A kapitányságnál régi ismerősként fogadtak a tolvajt, aki oly regényes módon akart meghalni.

— Talán csak nem lopott megint a kisasszony? szolt egy öreg detektiv, amikor megpillantotta. Hiszen csak most szabadult ki e fogházból!

A leány kendőjébe temette arcát s zokogott csöndesen. A rendőr odasompolygott a vén tolvajkergetőhöz s megsugta neki, hogy miért hozta be a „kisasszonyt”. A jó öreg álmélkodva rázta a fejét, aztán leült a sirdogáló leány mellé s bocsánatot kért tőle, a miért megbántotta.

— Lásza, édes kisasszony, mi már olyan emberek vagyunk, hogy mindjárt rosszat gondolunk arról, akivel egyszer dolgunk volt. De a mikor maga elkövette azt az esetet abban az éjjeli kávéházban s nekem kellett kikutatnom, hogy ki volt a tolvaj, aki ellopta a vidéki földesur kétszáz forintját, szerettem volna megfolytani a kávést, mivel magát gyanusította. Tudom, hogy maga becsületes, jó leány, nem olyan, mint a többi, aki virágokat árul az éjjeli kávéházakban s hogy csak azért járt ki még éjszaka is, mert a nappali varrással nem bírt annyit keresni, amennyi öreg édes anyjának és a kis nyomorék testvéreinek elegendő lett volna. A szegény kicsike több orvosságot eszik, mint kenyéret, a patikárusnak nagyon drága a konyhája! Inkább gyanusítottam volna tulajdon édes gyermekemet, mint magát s én döböntem meg legjobban, amikor a kárvallott

földesur átadta azt a levélborítékot, a melyben maga visszaküldött neki ötven forintot a két százashól. Ez a kuverta árulta el, mert megismerték rajta a kezeirását. Nagyon érdekelt a dolog, hát elmentem a tárgyalásra is. Régi rendőr vagyok; de olyat még nem hallottam, hogy a tolvaj — bocsásson meg kedves kisasszony — vissza küldötte volna az ellopott pénznek egy részét, mert sokalta az egészét! De most már értem, hogy magának száz ötven forintra volt szüksége, annál az ittas vidéki urnál pedig csak százashokat talált. A bírának sem akarta megmondani, hogy miért kellett magának százötven forint, pedig ha megmondja azt, amit én most már tudok, nem ítelték volna olyan keményen.

A leány, aki eddig esendes zokogás közt hallgatta az öreget, lelépta arcáról a kendőt.

Engem nem biztatott senki; a magam ostoba fejem hajtott a rossz utra! — mondá fuldokló hangon s zokogott tovább.

Az öreg detektiv egy ideig némán, meghatottan nézte a szegényes rableányt aztán megszólalt újra:

— A mit most mondott kisasszony, abból is csak azt látom, hogy maga becsületes, jó leány s megbocsásson, ha elhiszem azt is, hogy nem cselekedett okos fejjel. A tárgyaláson láttam egy fiatal embért, aki nagyon félszkelődött helyén, amikor az ügyész ur azt kérdezte, hogy nincs-e valakije, rokona vagy kedvese, a ki nagyon rá lehetett volna szorulva arra a másfél száz frtra, mert magánál nem találtak egy-

volt egyik föltétele annak, hogy a *pragmatica sanctio* létre jött a Felsőháza által elfogadott, melynek alapján azután a trónöröklési rend is megállapított. Ha ez a *pragmatica sanctio* áll a hozzájárul Felsőháza azon biztosítása, hogy az ország törvényei, szabadságai és szokásai megörözendők a latin nyelv az ország közügyeinek elintézésénél e szerint használtatott: hogy mikép lehessen az ország régi szokásainak egy részét megszüntetni a latin nyelv helyébe a német nyelvet behozni, azt Felsőháza böles ítélte alá bocsájtjuk.

Az a hűség, melyet a Felsőháza uralkodó háznak ígértünk s melyet sértetlenül akarunk megőrizni, az a szeretet és hűség, melylyel hazánk iránt vagyunk lekötve, megköveteli tőlünk, hogy minden uton és módon oda törekedjünk, hogy a *pragmatica sanctio*, melyen Felsőháza uralkodó háznak öröklési rendje az országban alapszik és mely hazánk szabadságának egyedüli támasza, semmiféle sébet ne kapjon.

A magyar nemzet Felsőháza uralkodó háznak soha sem adott jogot törvényeink, jogaink, szabadságaink és szokásaink megváltoztatására, sőt ezen ország trónöröklését azon határozott föltételekhez kötötte, hogy az ország lakosainak jogait, törvényeit, szabadságait és szokásait mind az uralkodó megtartsa, mind másokkal megtartassa.

Az emberi nem ugyan is megkívánja, hogy az adott szó megtartassék, mert ha ez megszűnik, odavész lsten legnemesebb teremtménye, az ember. Azért nemzeti jog szerint sem áll senkinek jogában oly egyezmények ellen cselekedni, melyek közbizalmon alapszanak. Nemzetek legyőzöinek szabad ugyan hadi jog szerint a legyőzöttekkel szemben sokat cselekedni, azonban a győzőknek sem szabad a népek összes jogait megsérteni.

Mi nem vagyunk fegyverrel legyőzött nép, hanem olyan nép, mely nem kényszerűségből, hanem önként és jóakarattal fogadta el urává Felsőháza dicső uralkodói házat; s jogait, törvényeit szabadságait és szokásait e ház hűségére, pártfogására és oltalma alá bízta, nem azért, hogy azok elveszzenek, hanem hogy bármely támadások ellen annál biztosabban megtartassanak és megoltalmazassanak.

Egyébként legyen szabad elhallgatnunk, hogy Felsőháza rendelete azokat, kik a felsőháza uralkodó házáért és a hazáért érdemeket szereztek maguknak, egyedül a német nyelvben való jártasságukért a közhivatalokból kifogja

hajtut sem, amelyet abból a pénzből vásárolt volna. Hát bizony kedves kisasszony, maga annak a fiatalembernek a javára vétkezett, a ki most azzal hálálta meg önelédozását, hogy cserben hagyta s a pénzért más leányt vett feleségül. Ugy látszik, hogy most már nemcsak százötven forintot kell pótolni a hivatalos pénztárban, hanem többet sikkasztott el s nem talált szerelmes bőlondót, a ki érette lopásra vetemedjék. És maga nemhogy bosszút állana rajta, még el akarja magát gázoltatni kocsijával, amikor esküvőre ment. Rosszul tette, mondom, nagyon rosszul!

A tolvaj egyre zokogott s csak a fejével integetett az öregnek, hogy nem találta el az igazságot.

Pedig eltalálta.

A Lipót-városban suttogva beszélnek, hogy egy nemrég fényesen házasodott fiatal bankhivatalnokot nagy veszedelemtől szabadította meg az apósa. A kezére bízott pénzekből elsikkasztott körülbelül tízezer forintot, de bünet csak az esküvő után vallotta meg, az öreg kénytelen volt megtéríteni az egész összeget, hogy leányát megmentse a gyálázattól.

Azt is mondják, hogy ez az a fiatal ember a kinek esküvője napján utját állotta a templom előtt régi kedvese, egy kopott ruhájú virágáros leány.

A rendőrségtől büntetlenül csesztették ez a „bótrány” hősnőjét, de amint kiszabadult a kapitányságtól, ment egyenesen a Dunának. Az új házaspár pedig nászutra kelt s most Velencében éli a mézeshetek örömeit.

B-a. J-r.

sárni. Elhallgatjuk, hogy az összes adománylevelek kiváltságok, jogok átruházásáról szóló tanus tételek, oserek és egyéb okmányok s ami fő, a hazai törvények teszik szükségessé, hogy a latin nyelv használata, melynek ismerete nélkül amazok meg sem érthetők, fentartassék. Elhallgatjuk, hogy a latin nyelv használatának eltörlésével ut nyitattik arra, hogy az ország határozott intézkedései, nevezetesen Albert 5. t.-cz., Ulászló I. t.-cz., 1741. évi 8. t.-cz., ellenére csakis a magyarokat illető hivatalokra idegenek alkalmaztassanak. Ha mindezeket elhallgatjuk is, mindazonáltal aki Magyarországot ismeri, tudni fogja, hogy Magyarországon a német nyelven nagyon keveset beszélnek és a megye területén, mely körülbelül 40,000 lelket számlál, csakis 63 német van s ezek közül is csak 7-en vannak, kik magyar nyelven nem beszélnek, a többiek — a kereskedéssel foglalkozó kevés görög kivételével — mind magyarok. Hogy milyen lesz a lakosok közt a német nyelv használata, miképen fogják Felsőháza az 1608. é. 9. ik és 1647. é. 122. t.-cz. ellenére német nyelven kiadott rendeleteit megérteni és elintézeni, azt Felsőháza böles elintézésére bízjuk.

Az ország törvényei sehol sem mondják, hogy megyei hivatalokra német nyelvhez értő egyének alkalmaztassanak, hanem hogy a haza fia és birtokos nemesei alkalmazandók. Hogy mily alapon, mily igazság szerint, mily törvény alapján lehet a német nyelvet nem ismerő nemesiséget a megyei hivatalra jelöléstől távol tartani, azt ismét Felsőháza méltányos és kegyes elhatározása alá bocsájtjuk.

Felsőháza lábaihoz borulva, boldogult királyaink hamvaira, elődeink vérére, sebére és sebhelyeire, melyeket Felsőháza még bölcsőben siránkozó személynének megmentésért és oltalmazásért kaptunk és szenvedtünk, kérjük felsőháza, méltóztassék a végéig suttott e nemzetet, mely semmiféle bűn által nem érdemelte meg, hogy azt a szabadságot, melynél becsesebb semmije sincs, azokat a törvényeket és szokásokat, melyek elválaszthatlan kapcsolathoz az állam belső szervezését képezik, elveszítve, a latin nyelvnek évszázadokon át tartott használatában a *pragmatica sanctio* követelése szerint továbbra is meghagyni, vagy ha felsőháza szívén fekszik, e nemzetnek saját nyelvét felvirágoztatni és így e nemzet dicsőségét és tiszteletét előmozdítani méltóztassék. Vegye Felsőháza figyelembe és szívére a nép sóhajait, tekintsen e nemzet törvényeire, mely nemzet egykor a legkegyelmesebb uralkodó nő, a boldogult Mária Terézia királynő szeméből Felsőháza gyöngéd testére hulló könnyeket saját vérelől törölte le, mely nemzet a felsőháza uralkodó háznak végpusztulásnak indult monarchiáját vitesszéggel a biztonság kikötőjébe helyezte. Méltóztassék Felsőháza e nemzetet, melynek szabadsága, jogai, törvényei és szokásai új meg új veszedelmeknek vannak kitéve, igazságszereténél és kegyességénél fogva könyörölni és meg nem engedni, hogy a neki drága hazájának vesztét azon uralkodó uralkodása alatt lássa, a ki alatt legnagyobb érdemei folytán hazájának új gyarapodást, szabadságának, törvényeinek és szokásainak fentartását és megőrzését kellene remélni. E esetben Felsőháza nevét az egész utókor hálás és kegyes emlékekben fogja tisztelni s az egész földkerekség nyíltan dicsőíteni, hogy Felsőháza erőnyesen és példásan uralkodott.

Eddig a felirat, — A monografia tudós megjegyzi, hogy bármily szívreható hazafias okokkal kívánta Csongrádmegye rábírní a felsőháza a német nyelvre vonatkozó rendelet visszavonására, az előre felvett szándékához képest nem tágitott.

Helyi és vegyes hírek.

— Vásár. Községünkben a jószágvásár tegnap tartott meg. Fölhajtás meglehető volt, vásárlás azonban nagyon szűk korlátok között mozgott, minek oka a szintén most tartott kisteleki országos vásár volt.

— Választás. A mindszenti izr. hitközség elnöksége három ízben is hívott össze közgyűlést, hogy madátumát letegye s hogy az új előjárásról a közgyűlés megválassza. E két ízben — egyrészt a tagok részvétlensége miatt, másrészt pedig hogy senki sem óhajtott tisztséget vállalni — a választás elmaradt. Folyó hó 1-én végre megtörtént a választás a következő eredménnyel: Elnök Goldmann Ignác, alelnök Schwáb Bernát, pénztárnok Diamant Vilmos, ellenőr Robicsák Soma, gondnok Goldner Ödön.

Választmányi tagok: dr. Szóbi Lipót, Löwy József, Büchler Gábor, Löwy Gyula, Weisz Simon, Weisz Ignác, Schwáb Dávid, Schwartz Ignác. Jegyző Elek Ignác. Szentegyleti I. gondnok Löwy József, II. gondnok Diamant Vilmos, III. gondnok Bergi Lajos. Választmányi tagok: Diamant Ignác, Büchler Gábor, Schwáb Bernát, dr. Szóbi Lipót, Robicsák Soma és Schwartz Ignác.

Ungyilkosság. Bárkai János mindszenti lakos már kétszer is felakasztotta magát, de hozzátartozói mindkét esetben észrevették és levágták a kötélről. F. hó 3-án végre pillanatnyi elmezavarban ismét felakasztotta magát s mire észrevették már kiszenvedett.

— Mulatság. Fényesen sikerült próbálat rendezett folyó hó 1-én Katz Jenő táncztanító. Az első négyest 50 pár tánczolta. Elragadóan adták elő a balet-tánczot jelmezben Büchler Irma, Büchler Erzsike, Gelsy Vilma, Vida Annuska, Bozó Irénke, Hegyessy Erzsike, Mihály Erzsike és Danicska Amália. Volt tánczverseny, ugyancsak világposta. Az előbbinél a nyertesek a Vida testvérek voltak, míg a világpostai levelezőlappal Hegyessy Erzsike lett a győztes.

— Öngyilkos-jelölt suszterinas. Alig képzelhető Mindszenten olyan ember, ki ne ismerne Kócsó Ferencet, Gimes Károly polgártársunknak valóban tanonc-tipikusát. Hát ez a csintalanságnak megörögzött alakja ez egyszer majd nem fölülmulta önmagát. Elhatározta, hogy megvált az élettől. Elővette tehát a lábait, melyhez a legkevesebb emlékek fűtők felakasztotta rá magát. De még idejekorán észrevették és levágták. Most már nagyon le van hangolva, rosszul esik neki, hogy egy „stiklije” nem sikerült.

— Az algyői hid. Az algyői vasuti hid, amelyet a Tiszán húztak keresztül, az élénkebb forgalom következtében most már nem nyújt teljes biztonságot. Az államvasutak igazgatósága kezdeményezte, hogy új hidat készítsenek a Tiszán keresztül. A helyszíni tárgyalást az alispáni hivatal fogja vezetni, amely f. évi február 13-án fog megtartani. A tervek e hó 7-től február 7-ig az alispáni hivatalban vannak közszemlére kitéve. Megemlítjük, hogy a hidat 25 méterrel lejjebb tervezik, valamivel feljebb, mint a mostani kompököledés van. A törvényhatósági ut irányai is változni fog e terv következtében.

— A főnyeremény örültje. A fájdalomnak több áldozata van, mint az öröme, mert fájdalom, gyakrabban éri az embert, mint öröm. Hogy bánatában megőrül valaki, az megesik nem egyszer, de, hogy valakire valami nagy öröm hozza ezt a szerencsétlenséget, az elég nagy ritkaság. Zágrában történt, hogy egy szegény paraszt ember járt így a minap. Kerek százezer forintot nyert egyik sorajegyén. Szerencséjének híre természetesen nagy örömet szerzett neki és sietett birtokába venni vagyonát. Amikor azonban a sok pénzt meglátta, annyira fokozódott az öröme, hogy beleőrült. Bevitték az örültek házába.

— Cselédek és munkások jutalmazása. A földmivelségi miniszter azokat a gazdasági cselédeket és munkásokat, akik becsületes, jóra való viselkedésük, példás hűségük, szorgalmas munkálkodásuk által társaik közül kitűntek, 100 koronával és díszes dícső oklevéllel jutalmazta. A közigazgatósági hatóságok és a gazdasági egyesületek már fölterjesztették a kitüntetésre érdemes munkások névsorát. Az ajánlatok között nem egy olyan arató munkás van, aki 25—30 éve mindig ugyanannál a gazdánál vállalt aratót s nem egy olyan gazdasági cseléd, aki 30—40 éve szolgál egy családnál.

— A ruthének érdekében. A földmivelségi miniszter a felvidéki ruthen nép fölsegítésére nagyobb szabású akciót indított s ebből kifolyólag minden szeptemberben Mármaros-Szigeten nagy haszon és igavonó marha vásár megtartását vette tervebe. E vásárnak évről-évre mintegy 20—25,000 szarvasmarha volna volna a fölhatása, mely jórészt azokból az állatokból toborzódnék össze, melyeket a Kárpátokba legeltetés végett hajtának föl a fölvidékiek. A nagy szabású előmunkálatai, már be vannak fejezve s a földmivelségi miniszter a vásártartási engedély kiadására végett már át is irt a kereskedelmi miniszterhez. A ruthen nép fölsegítését célzó emez akció hazai állattenyésztésünkre is kétség kívül nagy befolyással lesz.

— Munkások adója. Méltán a munkások a társadalom fentartó elemei, mert míg a legtöbb munkát végzi, a száraz kenyérrel kell megelégedni, olyan kevés az anyagi haszna. Mégis aránylag a földhöz ragadt szegény munkásember fizeti a legtöbb adót. A fölébberzés az igazságtalan kirovás ellen költséges és hozszaszadalmas, no meg a munkás nem is ért hozzá, tehát inkább megfizeti az igazságtalan adót, mely aszerény jövedelméhez mérten igen nagy. De azért anának, hogy a munkaadót külön megadóztatják a munkás után, ez utóbbit is megadóztatják és igen sok szegény munkás fizet 14-18 frt adót. A kormány a legüdvösebben tenné, ha a munkáviszonyok iránt érdeklődne és utasítaná közegeit, hogy a munkásnépet igazságtalanul nagyobb adóval ne terheljék.

— Az állatorvosok államosítása. Elénk tárgyalások folynak most az arra hivatott körökben, hogy egy már régen vajdó kérdést valósítsanak meg, t. i. az állatorvosokat államosítsák. A földművelésügyi m. kir. miniszter most felhívást intézett az összes vármegyékhez, melyben az állatorvosok összeírását és azok javadalmasításáról és egyéb körülményeiről részletes jelentést kér.

CSARNOK.

Egy lázas éj.

Egyedül ülök kicsiny szobámban asztalomnál, kezemben toll, előttem tiszta papiros.

Tizenkét óra.

A lámpa homályos fényt lövel szét, kívül a szög szél meg-meg rássa az ablakot, a képmények rémesen bugnak vissza a vad orkán üvöltésére.

Bent pedig a siri csendet csak az óra egyforma ketyegése s a kályhában vigan pattogó szikrák zavartják.

Ott ülök, elmerengve. Lelki szemeim előtt tarka képek úzik, hajtják egymást... Itt egy szép jelenet... mily kellemes amaz... ez mily megragadó!

Ott... a kristálytisza tó tükrében... megtörnek a habok a sziklaparton a szivárvány minden színében... ketten... két ifju sziv a csolnakban... mily kellemesen ringatja el hozzám az illatos reggeli szellő a hária mélabus hangjait.

De hah! ki kopog ily későn ablakomon? ki zavar az éjjeli órában? Ki üzeti el a látományt? Ujra kopog.

Kinyitom ajtómat s egy sötét női alak lép be, sűrű fátyol hull tagjaira, melyeket gyászos, fekete ruha főd el. Oda ül mellém s csengő, bus hangon kérdi:

— Nem ösmersz?

— Oh igen... ösmerlek... e hangok nem először hangzanak fülemben... ösmerlek jó lélek... mondám, miért jövel ez órában, midőn az idő vén fája új levelet hajt? Nem hallom mint nyög az öreg, mint fáj meghalni s mint kacagja az ifju a félénk aggot. Vagy távozni akarsz tőlem Muzsám te is, a kibem összpontosítottam minden reményemet. Kiben bizhatom hát? Megesalt a hü barát, elhagyott a hiv szerető. Egyedül állok, most te is távozol?

— Nem, ne félj, én hü maradok hozzád továbbra is, csak bátorítani jöttem, kitartásra buzdítani, hogy vágygally tele szived ne enged csüggedni. Légy vig, csapodár, bus dalaiddal csak mosolyt keltesz ellenségeid sápadt ajakán. Gunyosan mutatnak reád szikár ujaikkal s szánakoznak rajtad jó barátaid. Nem érzik az emberek fájdalmad, ők csak örvendeni tudnak másaál, de baját meg nem értik.

Vannak napok, mikor csak kin, teher az élet; de el ne mond, hogy buság sziveden s bár százszor nagyobb legyen is a kin így el nem panaszolva, türd... türd... hiszen csak úgy tanulsz meg szeretni — gyülni.

Szeretni, mint rózsza szereti töviseit, szeretni, mint a rezgő harmattól tündöklő virág az

éltető napot s gyülni... mint csak ember embertársát gyülni lehet.

Mosolyogj, kacagj, ahol kacagnak s könnyezz, hol könnyek hullanak, boldoguls, csak légy képmutató. Magasztalj mindenkit s meg se lásd hibádat. Bent pedig, butól sajtó kebledben rejtél el a fájdalmat, fojtad el a kint.

Csak irj örömmel, énekelj vigat, dalaidban az öröm árja zugjon; kacagj, ahol kacagnak, könnyezz, hol könnyek hullanak s csak tüdj... tüdj... hiszen így tanulsz meg szeretni, gyülni.

Te nem ösmered a társadalmat! te eddig csak egy világot láttál, saját világot. Barátod jó sorsodban lesz csupán s az a lény, akiért rajongsz, csak dicsőségért áhítosik.

Azért ne hidd, hogy egyedül állasz, tekintsz szét magad körül, van, ki megért, ki vig dalaid hallva nem vidul fel rajta, ki veled érez, ki magadért szeret, kit hozzád veszérlek s te elfelejtesz gyülni, csak szeretni fogsz, dalaid boldogságról fognak zengeni, elenyészenek a kinok, gyöttrő bánatok, beheggednek sebeid sziveden s boldog leszel, csak bízzál...

— Jó reggelt ifiur, hát itt aludt az asztalon?

Följédtem álmomból, a csodálkozó cseléd rémülten veté rám kérdő tekintetét.

— Mi baja van, beteg?

— Hagyjon magamra!

Ismét egyedül voltam. Rátékittem az előttem fekvő papirotra, melyen csak e pár szó volt reszkető vonásokkal fölírva: „tüdj... tüdj... hiszen csak így tanulsz meg szeretni, gyülni.“

Picci.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

Diamant Manó

A legfinomabb antraohen, király és gallus tenta ugy literes korsókbán, mint kisebb üvegekben, copir kék és piros tenták, továbbá kék és fekete bélyegző festékek.	Írónek a legjobb minőségűek. Különösen ajánlható a kék kopir iron. — Irodai és miniszter papir, levélpapir dobozokban.	Szóval mindennemű irodai szerek a legjobb minőségben és a legjutányosabb áron beszerezhető. Postai rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 5 frton fölüli megrendeléseket dijm. szállítok.
Adásvételi szerződés, kötelezvény, meghatalmazás, dohány megrendelési iv, kis és nagy számla-papir raktáron tartatik.	WEISZ I. könyvnyomdája, könyv és papirkereskedése Mindszent. — A „Mindszent-Szegvár és Vidéke“ szerkesztősége és kiadóhivatala. — Hirdetések és nyilttéri közlemények jutányos áron vétetnek fel.	Nagy választék egyszerű és diszes névjegyekben. Könyomatu névjegyek a legcsinosabb előállításban 100 drb. 1 frt 20 kr.
Levélpapirok és borítékok czégnomattal, számlák, körlevelek, részvények és értékpapirok, plakátok, esketési- és báli meghívók, táncrendek és műsorok, gyászlapok és hivatalos táblázatok,	ügyvédi és egyéb nyomtatványok, szállagaryozás és könyvek stb. renkívül jutányos áron és gyors előállítás mellett készítettnek.	A világirodalomban megjelent összes műveket teljesen új állapotban féláron szerezhetők be. Iskolakönyvek és egyéb iskolaszerek folyton raktáron tartatnak és legjobb minőségben kaphatók.

TORONTALI SZÖNYEGGYÁR RÉSZV. TÁRS. Egyedüli magyar szőnyeggyár.	
Készít: Kéznel osomózott szmirna szőnyeget, terem-, szalon-, ebédlő-, háló-, boudoir- és uri-szobák részére mindenféle nagyság és stílusban, bármely rajz szerint; hollandi futószőnyeget, keleti (karamani) függönyöket, torontáli szerb szőnyeget (Tyilin) terítők, függönyök, divánátvetők stb részére.	Főraktár: Budapest, VI. ker., Andrassy-út 4. szám. Ducan fölszerelt raktár mindennemű, a szőnyeg-szakmába vágó cikkekben, u. m.: olcsóbb fajtájú szőnyegek, függönyök, terítők, takarók, ablakvédők, szoba- és lópokróczok.
Nyomatott Weisz Ignác könyvnyomdájában Mindszenten	